

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра соціальних і гуманітарних дисциплін

**ТРАДИЦІЇ ТА НОВАЦІЇ
УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ НАУКИ
В ЧАСІ І ПРОСТОРІ КУЛЬТУРИ**

**Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції
курсантів, студентів та молодих вчених
(Харків, 12 жовтня 2021 року)**

Харків 2021

Традиції та новації університетської науки в часі і просторі культури: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції курсантів, студентів та молодих вчених. – Х.: НУЦЗ України, 2021. – 211 с.

Збірник містить матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції курсантів, студентів та молодих вчених «Традиції та новації університетської науки в часі і просторі культури», присвячені актуальним проблемам філософських, історичних, культурологічних, педагогічних, політичних, соціологічних наук, пов'язаним з історією університетів та їх сучасним станом. Збірник призначено для студентів, курсантів, аспірантів, викладачів вищих навчальних закладів, науковців – філософів, істориків, культурологів, політологів, соціологів, педагогів.

СЛОВО НАСТАВНИКА

УДК 378

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ЗВО

Баласанян О.Д., ст. викладач кафедри іноземних мов та міжкультурної комунікації ХНЕУ ім. С.Кузнеця

У сучасному суспільстві в різних сферах професійної діяльності творчість виступає як один з провідних факторів людського успіху. Творчість - важливий фактор розвитку особистості. Це визначає готовність особистості змінюватися і відмовлятися від стереотипів. В даний час існує багато підходів, тенденцій та теорій творчості, через те, що немає єдиного і чітко сформульованого визначення цієї категорії. Творчість розглядається як "повна протилежність стереотипному мисленню, відводить від тривіальних ідей і нудного, звичного погляду на речі, породжує оригінальні рішення" [5, с. 131].

Вивченню проблеми творчості присвячено багато праць дослідників у різних галузях гуманітарних наук: психології, педагогіці, соціології, культурології, філософії, методах викладання різних дисциплін, у тому числі лінгводидактики. Вивченням творчості особистості займалися відомі вчені з різних країн: Д. Гілфорд, Р. Ділтс, Ч. Роджерс, С. Тейлор, Е. Торренс, Ф. Баррон, А. Маслоу, С. А. Медник, В. Н. Дружинін, В. С. Юркевич, Ю. А. Пономарьов, А. Н. Леонтьєв, С. Л. Рубінштейн, Д. Б. Богоявленська, Т. А. Баришева, Л. С. Виготський, Б. М. Теплов, П. Едварс та інші [1, 2, 4, 6, 7].

Вчені відзначають, що спочатку задатки творчості притаманні кожній людині, що творчість людини, що розвивається, не залежить від виду діяльності, але вона в основному визначається середовищем, в якому людина розвивалася, наскільки цей засіб сприяв або перешкодив розвитку творчості, підтримана або вбита особистість. Неможливо сформувати творчо налаштовану людину, здатну швидко адаптуватися до змін навколишнього середовища та бути ефективною в сучасному суспільстві без створення відповідних умов. А, отже, організація навчального процесу потребує переходу від репродуктивного стилю навчання до нової освітньої парадигми, найважливішою складовою якої є творче навчання.

"Основним завданням творчого навчання є розкриття творчого потенціалу та перетворення особистості в активну та творчу особистість. А стосовно навчання в університеті - це виявлення студентами їхньої творчої індивідуальності. Для цього необхідно навчити учень не тільки вчиться, але й мислити самостійно та творчо, генерує нові ідеї, має власну думку, вміє аргументувати та відстоювати власну позицію в дискусії,

приймати нестандартні рішення, демонструвати вміння та готовність застосовувати творчі якості на практиці ». [3, с. 152].

Для досягнення цих цілей учитель може застосувати ряд перевірених загальних підходів до стимулювання та розвитку творчої активності: створення сприятливої атмосфери; збагачення освітнього середовища різноманітністю нових об'єктів; стимулювання пізнавальної активності учнів; творчий характер взаємодії «вчитель - учень», створення умов для наслідування творчої поведінки.

Крім того, необхідно впроваджувати в навчальний процес спеціальні завдання, які дозволять розвивати гнучкість, індивідуальність та точність мислення та подальше використання творчих здібностей.

Таким чином, у широкому сенсі творче навчання має бути спрямоване на формування методології творчості і, як наслідок, підготовку учнів до професійної та творчої діяльності, що, очевидно, призводить до радикального перегляду цілей, змісту, освітніх технологій та критеріїв оцінка кінцевого продукту.

Для цього вчителю слід застосувати на уроці спеціальні творчі технології.

Усі творчі технології можна об'єднати у три великі групи:

1) методи психологічної активізації творчого мислення. Усі методи цієї групи спрямовані на подолання психологічних бар'єрів, що перешкоджають творчому мисленню. Найбільш відомий метод «мозкового штурму», запропонований А. Осборном (США) у 1940 -х роках. «Мозковий штурм» - це метод колективного пошуку нових ідей, головне - усунути страх «сказати щось неправильне»; метод зворотного мозкового штурму; коучинг метод; творчі лекції (візуалізація лекцій, спільна лекція, зворотний зв'язок лекцій, лекція з керівництвом);

2) методи систематичного пошуку ідей. Методи цієї групи дають можливість перейти від хаотичного пошуку ідей до системи структурованого пошуку. Таких методів досить багато, найвідоміші з них: метод шести мислячих капелюхів Едварда Де Боно, метод фокусних об'єктів, метод контрольних питань, діаграма спорідненості, метод кластерів та ментальних карт, метод тематичного дослідження тощо;

3) методи керованого пошуку ідей та розвитку творчої уяви. Ця група методів включає способи розвитку творчої уяви та подолання інерції мислення: TSIP (теорія вирішення винахідницьких задач) Г. С. Альтшуллера, схема талановитого багатоекранного мислення, метод «маленьких чоловіків», «золота рибка», ідеалізація об'єктів, метод STC (розмір, час, вартість).

Усі ці прийоми являють собою чітку послідовність розумових операцій, алгоритми, дотримання яких передбачає подолання стереотипного підходу, дозволяє подолати інерцію мислення та отримати нові ідеї логічним способом.

Таким чином, впровадження творчої підготовки, спрямованої на формування та розвиток творчих здібностей, творчої активності особистості, має стати основою у розвитку освіти. На нашу думку, творча парадигма навчання з акцентом на розвиток творчого потенціалу особистості та пошук альтернативних рішень найбільш ефективно сприяє формуванню особистості і є запорукою успішного професійного, соціального та особиста самореалізація.

ЛІТЕРАТУРА

1. Barron F. Creative person and creative process. Ibid. 1976. Vol.10. N 3. P.165-169.
2. Guilford G.P. Creative Talents: Their nature, uses and development. Buffalo, N.Y. Bearly Limited, 1986.
3. Ostroumov A.I., Ostroumova O.F. Creativity and creative learning as components of the modernization of education // Historical, philosophical, political and legal sciences, cultural studies and art criticism. Issues of theory and practice. Tambov: Gramota, 2013. № 2 (28). Part 1. P. 149-153.
4. Rogers N. Creative Connection. Palo Alto. Scince and Behavior Books, Snc., 1993.
5. Sternberg R.J. A Three-Facet Model of Creativity // The Nature of Creativity. Sternberg RJ. (Ed.). Cambridge: Cambridge Univ. Press, 1988. P.125-147.
6. Taylor C.W. Various Approaches to and Definitions of Creativity // The Nature of Creativity/ Sternberg RJ. (Ed.). Cambridge: Cambridge Univ. Press, 1988.- P.99-124.
7. Torrance E.P. Teaching creative and gifted learners// Handbook of research on teaching. Ed. by M.C.Wittrock. 3 rd ed. N.Y.: Macmillan, 1986. P. 630647.

УДК 371.132

ПРОФЕСІЙНА ТОЛЕРАНТНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ЯК СОЦІОКУЛЬТУРНА СКЛАДОВА СУЧАСНОЇ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ

Бикова М.М., кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри педагогіки Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка

Поняття «толерантність» увійшло в освітній процес вищих навчальних закладів порівняно нещодавно, однак воно є провідним орієнтиром демократичного суспільства, без якого неможливо уявити собі сучасний освітній процес, адже толерантність сприяє подоланню різноманітних конфліктів: етнічних, соціальних, міжособистісних тощо. Сучасна

<i>Політова Л.С.</i>	
Особливості освітнього процесу в Черкаській медичній академії	140
<i>Попел М.С.</i>	
Еволюція розвитку японських університетів	142
<i>Прохоренков В.М.</i>	
Возникновение и развитие Болонского университета	145
<i>Радченко Г.М.</i>	
Хімічні факультети в університетах України та світу	147
<i>Самойленко Д.О.</i>	
Особливості сучасної системи вищої освіти Фінляндії.....	148
<i>Ткаченко О.О.</i>	
Сорбонна – найстаріший французький університет і пам'ятник історії.....	150
<i>Філенко Д.С.</i>	
Особливості сучасної системи вищої освіти Туреччини	153
<i>Флорак К.С.</i>	
Сторінки історії Полтавського кадетського корпусу.....	155
<i>Харченко Д.В.</i>	
Історія однієї пісні.....	156
<i>Хижняк А.С.</i>	
Особливості системи освіти в Індії.....	158
<i>Черевко О.А.</i>	
Розвиток та сучасна організація публічного адміністрування в університетах Туреччини	161
<i>Шевелєва А.О.</i>	
Німецькі університети в епоху Реформації і контрреформації.....	163
<i>Шевченко А.В.</i>	
Медицинское образование в средневековых университетах.....	166
<i>Шейнкіна С.</i>	
Меморіал слави: «Місце пам'яті» НТУ «ХПІ»	168
<i>Шушлян В.І.</i>	
Особливості неоструктуралістської парадигми в державному іміджмейкінгу.....	170
<i>Яковенко А.В.</i>	
До історії Харківської державної академії культури	173
<i>Яковенко Г.І.</i>	
Вплив Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна на розвиток Харківщини	174
Слово наставника	176
<i>Баласанян О.Д.</i>	
Сучасні тенденції у викладанні іноземних мов у ЗВО.....	176